

Internetconsultatie IAK

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

Op 11 mei 2021 is de Tweede Kamer door de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) geïnformeerd over de nieuwe betaalvormen voor het openbaar vervoer. In die brief staat dat deze nieuwe betaalvormen ingevoerd zullen worden tussen 2021 en eind 2023. Wanneer het systeem zich bewezen heeft, zal de huidige OV-chipkaart verdwijnen. Op 2 september 2022 heeft de staatssecretaris van IenW aangegeven dat OV-chipkaart ook in 2024 nog gebruikt kan worden.¹

Om het studentenreisproduct juridisch gereed te maken voor de nieuwe betaalvormen, worden de Wet studiefinanciering 2000 (WSF 2000) en Regeling studiefinanciering 2000 (RSF 2000) gewijzigd. De wijziging van de WSF 2000 in verband met de introductie van nieuwe betaalmethoden in het OV is inmiddels gepubliceerd (Staatsblad 2023, 4). In gewijzigde WSF 2000 worden het aanwijzen van de dragers van het studentenreisproduct, de wijze van koppeling van de drager aan het reisproduct en de wijze van stopzetting van het reisproduct gedelegeerd naar een ministeriële regeling. Met deze wijziging van de Regeling studiefinanciering 2000 wordt daar invulling aan gegeven.

2. Wie zijn betrokken?

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (initiërend departement wet- en regelgeving), Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) (uitvoering), het openbaar vervoer (initiator OV-betalen), Regisseur Studenten Reisrecht (RSR) (uitvoering), ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (stelsel), studentenorganisaties (vertegenwoordiger doelgroep).

3. Wat is het probleem?

Verschillende bepalingen in de WSF 2000 zijn na wijziging techniekonafhankelijker geformuleerd en gedelegeerd naar een ministeriële regeling. De RSF 2000 moet daarom worden gewijzigd om de dragers van het studentenreisproduct aan te wijzen, namelijk een OV-pas op een mobiele telefoon of in de vorm van een fysieke kaart. De OV-chipkaart staat nu ook nog in de regeling, zolang deze door studenten gebruikt kan worden. Na de migratie naar de nieuwe betaalmethoden kan de OV-chipkaart uit de regeling worden gehaald. Daarnaast is de regeling geactualiseerd naar aanleiding van de gewijzigde WSF 2000.

Als de regeling niet wordt gewijzigd, kan het studentenreisproduct niet meer worden gebruikt na afschaffing van de OV-chipkaart.

4. Wat is het doel?

Het doel van deze wijziging is ervoor zorgen dat het studentenreisproduct gebruikt kan worden met de nieuwe betaalmethoden in het openbaar vervoer en dat de regeling geactualiseerd wordt naar aanleiding van de

¹ Kamerstukken II, 2021-2022, 23 645. nr. 762.

gewijzigde WSF 2000. Op deze wijze zorgen we dat het studentenreisproduct klaar is voor de migratie naar de nieuwe betaalmethoden.

Het gaat hierbij enkel om technische wijzigingen. Er verandert niets aan het reisrecht zelf en bij gebruik van de nieuwe betaalmethoden hoeven studenten niet meer naar een ophaalautomaat om hun studentenreisproduct te activeren of stop te zetten. Dit vergroot het gemak van de student.

Bij eventuele toekomstige veranderingen aan de betaalmethoden in het openbaar vervoer kan de regeling weer gewijzigd worden.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Vanwege de wijziging van de WSF 2000 is het noodzakelijk om de RSF 2000 te wijzigen, zodat het studentenreisproduct gebruikt kan blijven worden met de nieuwe betaalmethoden in het openbaar vervoer. Daarnaast is het door de toevoeging van een aantal delegatiebepalingen in de WSF 2000 voortaan mogelijk om wijzigingen in het OV-betalen makkelijker door te voeren door middel van deze regeling.

6. Wat is het beste instrument?

Deze regeling is na wijziging van de WSF 2000 het enige instrument om het studentenreisproduct gereed te maken voor de nieuwe betaalmethoden in het openbaar vervoer. Zonder vaststelling van deze wijzigingsregeling wordt geen invulling gegeven aan de delegatiebepalingen in de WSF 2000 en kan het studentenreisproduct na de afschaffing van de OV-chipkaart niet meer gebruikt worden.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Voor studenten met reisrecht betekent deze regeling dat vooral het ophalen van het studentenreisproduct er anders uit gaat zien. Nu is het nog nodig om na koppeling het reisproduct bij een fysieke ophaalautomaat te laden op een persoonlijke OV-chipkaart. Dat is met de nieuwe betaalmethoden niet meer nodig. Na koppeling van de dragers kan het studentenreisproduct immers gelijk gebruikt worden (mobiele telefoon) of wordt de fysieke kaart thuis afgeleverd. Ook hoeft de student bij beëindiging van het reisrecht niet meer naar een ophaalautomaat om het studentenreisproduct stop te zetten. Een student kan zelf online het product stopzetten of DUO laat het product door RSR stopzetten na beëindiging van het reisrecht, bijvoorbeeld door uitschrijving van de opleiding. De gevolgen voor het doenvermogen zijn hierdoor positief en de automatische stopzetting verkleint ook de kans op OV-boetes door het niet (op tijd) stopzetten van het reisproduct. Studenten die nog reizen met een OV-chipkaart zullen wel op enig moment binnen een vooraf aangekondigde termijn van 6 weken moeten overstappen op een van de nieuwe dragers. Studenten worden daar actief over geïnformeerd door RSR en ook DUO zal hierover communiceren op de website. Om over te stappen zullen studenten eenmalig de volgende handelingen moeten uitvoeren: 1) kennisnemen en zich op de hoogte stellen van de migratie naar OVPay en de verplichting voor de student om op een drager over te stappen, en 2) via Studentenreisproduct.nl het reisproduct koppelen aan de gewenste drager. Studenten die bij aanvang van hun opleiding al beginnen met een reisproduct op een van de nieuwe dragers, hoeven geen (eenmalige) extra handeling te verrichten. Zij kunnen na koppeling bij RSR gelijk reizen met hun mobiele telefoon of een fysieke kaart (op aanvraag).

De processen tussen DUO en RSR zullen in de basis niet wijzigen. Wel zal DUO moeten communiceren naar studenten over de veranderingen. RSR moet het mogelijk maken om een digitale of fysieke OV-pas te koppelen aan het account op studentenreisproduct.nl. Voor het koppelen van de OV-pas is een nieuw proces

door RSR gebouwd dat is gebaseerd op de bestaande werkwijze van de OV-chipkaart. Voor de afronding is RSR op dit moment in afwachting van de technische specificaties van de OV-pas.

Voor het beëindigen van het studentenreisproduct hoeft een student straks niet meer naar een ophaalautomaat. Beëindigen kan direct uitgevoerd worden op aangeven van DUO door het huidige blokkadebericht of door het verzoek tot stopzetting door de student via het persoonlijke online account op studentenreisproduct.nl. Voor de tweede optie zijn systeemwijzigingen bij RSR doorgevoerd, welke momenteel worden getest.